

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Затверджую:

Декан факультету

проф. Є. В. Мироненко

« 31 » серпня 2021 р.

Гарант освітньої програми:

доц. О. П. Кваша

«31» серпня 2021 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри філософії та СПН
Протокол № 1 від 31 08. 2021р.

В. о. завідувача кафедри

доц. Є. В. Болотіна

**Робоча програма навчальної дисципліни
«ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ»**

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	052 «Політологія»
назва освітньої програми	«Політологія»
рівень вищої освіти статус	перший (бакалаврський) обов'язкова

Розробник: С. В. Алексеев, канд. історичних наук

Краматорськ 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Показники		Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
денна на базі ПЗСО	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр»		денна на базі ПЗСО	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр»
Кількість кредитів		ОПП (ОНП) «Політологія»	Обов'язкова	
6				
Загальна кількість годин				
180				
Модулів – 4		Професійна кваліфікація: бакалавр політології	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4			1	
Індивідуальне науково-дослідне завдання			Семестр	
_____ (назва)			1	
Тижневих годин для <u>денної</u> форми навчання: аудиторних 4 / самостійної роботи студента 8 /		Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	30/4	
			Практичні/Лабораторні	
			30/4	/
			Самостійна робота	
			120/172	
			Вид контролю	
		іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 60/120 або 1/2.

2. Загальні відомості, мета і завдання дисципліни

2.1 Формування готовності фахівців-політологів до майбутньої професійної діяльності нерозривно пов'язане із набуттям спеціальних (фахових) компетентностей з історичних дисциплін, зокрема і в першу чергу, із «Всесвітньої історії».

Дисципліна «Всесвітня історія» ознайомить студентів з основними рушійними силами історичного процесу, мотивами людської поведінки у вирішальні моменти історії. Знання фактологічного аспекту з всесвітньої історії допоможе студентам зрозуміти особливості розвитку античних і середньовічних цивілізацій і культур, які заклали підґрунтя історичних суперечностей між людськими спільнотами (як на племінному, так і на цивілізаційному рівнях). Без цього неможливий сталий поступ людства в умовах поглиблення глобалізаційних процесів і зростаючої модернізації, наростання суперечностей між процесами вестернізації і традиціоналістськими спільнотами, прибічниками прогресу і фундаменталістами, а також осмислення місця людини в суспільстві і космосі.

Вивчення курсу «Всесвітньої історії» також дасть можливість студентам поглибити свої знання з етнології, етнографії, антропології, філософії, культурології, мистецтвознавства, релігієзнавства, етики, правознавства, дипломатії, геополітики, військової справи та економічної теорії.

2.2 **Мета дисципліни** – формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в сфері вивчення і пояснення закономірностей виникнення і розвитку світових цивілізацій, складного історичного шляху різних народів і держав, дії об'єктивних законів розвитку суспільства, ролі суб'єктивних факторів у процесі їх реалізації; формування загальних основ та системи суспільно-політичних знань, сучасного політичного мислення у майбутніх фахівців, а також набуття навичок застосування цих компетентностей у професійній діяльності.

2.3 Завдання дисципліни:

- опанування понятійно-термінологічного апарату всесвітньо-історичного процесу;
- набуття розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й вміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності;
- формування навичок аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми;
- формування вміння оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування з історичних питань та проблем, пояснення змісту відповідної історичної проблематики в колі фахівців та нефахівців;
- формування навичок самостійного аналізу фактологічного історичного матеріалу, критичного осмислення точок зору на особливості історичного розвитку людського суспільства;
- забезпечення вміння узагальнювати та деталізувати окремі історичні факти, явища, тенденції та робити прогнози щодо їх розвитку.

2.4 **Передумови для вивчення дисципліни:** вивчення дисципліни «Всесвітня історія» за програмою для ЗОШ України; виконання тесту ЗНО або складання фахового вступного випробування з дисципліни «Історія України».

2.5 **Мова викладання:** українська

Програмні результати навчання:

При викладанні навчальної дисципліни «Всесвітня історія» увага приділяється оволодінню здобувачами такими загальними компетентностями, як:

- знання предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК01);

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання:

- розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності (РН01);

Здобувачі вищої освіти, вивчаючи навчальну дисципліну «Всесвітня історія», опановують систему знань і навичок, що дозволяють сформулювати такі спеціальні результати:

у когнітивній сфері:

здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних термінів і понять та вміння їх практичного використання;

здобувач здатний продемонструвати вміння визначати і застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу та пояснення історичних фактів;

здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних процесів і подій давньої, середньовічної, ранньомодерної, нової, новітньої історії України та всесвітньої історії у їх порівнянні та взаємозв'язку;

здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння предмету, методології історії, історичної періодизації, як способу пізнання історичного процесу;

здобувач здатний показати знання історіографії для аналізу сучасних наукових дискусій з проблем всесвітньої історії та визначення напрямів перспективних досліджень;

здобувач здатний розглядати суспільні явища в розвитку та конкретно-історичних умовах певного часу;

здобувач здатний збирати, обробляти, узагальнювати інформацію для створення глибокої бази знань про історичні та соціокультурні процеси на європейському континенті та у світі загалом;

здобувач здатний орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної і всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками;

здобувач здатний працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, ви-знавати і сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел;

здобувач здатний формулювати оцінку історичного руху, діяльності історичних осіб, виявляти власну позицію щодо суперечливих фактів історії.

в афективній сфері:

здобувач здатний критично осмислювати лекційний та поза лекційний навчальний матеріал; аргументувати на основі теоретичного матеріалу та історичних джерел власну позицію щодо особливостей історичного розвитку, вміти оцінити аргументованість позицій інших студентів та викладача;

здобувач здатний співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних моментів на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; ініціювати і брати участь у дискусії з проблемних питань теми, розділяти цінності колективної та наукової етики;

здобувач здатний брати участь у колективному обговоренні суперечливих та проблемних питань історичного розвитку, аргументувати власну думку українською мовою, в т. ч. в усних та письмових повідомленнях, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії;

здобувач здатний ставити логічні, смислові, проблемні та інші запитання до всієї групи під час обговорення навчального матеріалу і відповідати на питання інших студентів та викладача;

здобувач здатний відстоювати та захищати на основі теоретичного матеріалу та історичних джерел власну позицію щодо особливостей історичного розвитку та суперечливих фактів історії;

здобувач здатний аналізувати та синтезувати окремі історичні факти, явища, тенденції та робити прогнози щодо їх подальшого розвитку.

у психомоторній сфері:

здобувач здатний самостійно аналізувати історичні джерела та оцінювати різ-номанітні теоретичні підходи та концепції, відслідковувати та прогнозувати тенде-нції та зміни в історичному розвитку людства;

здобувач здатний самостійно дотримуватися методологічних підходів щодо аналізу історичного розвитку людського суспільства;

здобувач здатний контролювати результати власних зусиль в навчальному процесі та коригувати (за допомогою викладача) ці зусилля для ліквідації пробіліву засвоєнні навчального матеріалу або формуванні навичок;

здобувач здатний самостійно здійснювати пошук, систематизацію, аналіз та використання історичних джерел та теоретичного матеріалу, виконувати та звіту-вати про виконання індивідуальних завдань;

здобувач здатний самостійно усвідомлювати цілі та пріоритети власних зусиль в навчальному процесі, у формуванні навичок та вмінні їх використовувати в про-фесійній та соціальній діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання на базі ПЗСО

Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами:

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т. ч.			
			Л	П (С)	Лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Ранньокласові цивілізації Стародавнього Сходу						
1.	Тема 1. «Всесвітня історія» як наукова дисципліна.	9	2 / 2	2		5 / 7
2.	Тема 2. Передісторія людського суспільства.	9	2	2		5 / 9
3.	Тема 3. Ранньокласові цивілізації стародавнього Сходу: месопотамська, єгипетська, індійська, китайська.	9	2	2/2		5 / 7
4.	Тема 4. Військові імперії: Ассирія, Хетська держава, Персидська держава. Цивілізації східного Середземномор'я.	10	2	2		6 / 10
Змістовий модуль 2. Античні цивілізації стародавнього світу						
5.	Тема 5. Антична давньогрецька цивілізація.	10	2 / 2	2		6 / 8
6.	Тема 6. Антична давньоримська цивілізація	10	2	2		6 / 10
Змістовий модуль 3. Середньовічні (феодальні) цивілізації світу						
7.	Тема 7. Середньовічні (феодальні) цивілізації.	14	4	4/2		6 / 12
Змістовий модуль 4. Індустріальна та постіндустріальна цивілізації						
8.	Тема 8. Предіндустріальна (ранньо-капіталістична) цивілізація.	10	2	2		6 / 10

9.	Тема 9. Цивілізації Заходу в індустріальний період.	14	4	4		6 / 14
10.	Тема 10. Цивілізації Сходу в індустріальний період.	10	2	2		6 / 10
11.	Тема 11. Перша світова війна та її наслідки.	10	2	2		6 / 10
12.	Тема 12. Друга світова війна та її наслідки	10	2	2		6 / 10
13.	Тема 13. Постіндустріальна (інформаційна) цивілізація у сучасному світі.	10	2	2		6 / 10
Усього годин		180	30 / 4	30/4		120 / 172

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб. – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

4. Лекції

Тема 1. «Всесвітня історія» як наукова дисципліна

Мета, предмет і завдання курсу. Поняття «політогенез». Джерела вивчення державотворчих процесів. Економічні передумови становлення і розвитку політичної влади та держави. Шляхи формування політичної влади: військовий, аристократичний, плутократичний. Основні шляхи виникнення держав у різних регіонах.

Поняття цивілізації. Сутність цивілізаційного підходу. Основні сучасні цивілізаційні теорії: теорія локальних цивілізацій та теорія світової загальнолюдської цивілізації. Сутність теорії культурно-історичних типів Я. Данилевського, теорії локальних цивілізацій О. Шпенглера, теорія розвитку цивілізацій А. Тойнбі. Проблема класифікації цивілізацій за принципами: релігійному, регіонально-хронологічному, системному, природному.

Основні підходи к періодизації історії розвитку світового суспільства: марксистський формаційний підхід, археологічна та антропологічна періодизації, цивілізаційна періодизація. Проблема початку світової цивілізації.

Тема 2. Передісторія людського суспільства

Проблема антропогенезу та антропосоціогенезу. Теорії походження людини: релігійна (креаціонізм), наукова теорія еволюції Дарвіна. Питання праатьківщини людини: Азіатська і Африканська гіпотези, теорія поліцентризму. Процес становлення людського суспільства. Розвиток форм людських колективів. Праобщина. Розвиток родинно-шлюбних відносин. Екзогамія та ендогамія. Формування парної родини і родової общини. Статевовіковий поділ праці. Первісна кооперація. Ево- люція господарської діяльності. Виникнення мислення, мови та знань. Перша ін- формаційна революція – розвиток членороздільної мови Духовний розвиток. Заро-дження домогосподарства та мистецтва. Капова печера.

Тема 3. Ранньокласові цивілізації стародавнього Сходу: месопотамська, єгипетська, індійська, китайська

Роль природних умов у розвитку річної єгипетської цивілізації. Виникнення класового суспільства та держави у Єгипті. Соціально-політична та економічна основа давньоєгипетської цивілізації. Основні історичні аспекти розвитку Єгипту Давнього, Середнього та Нового царства. Роль релігійного фактору у розвитку давньоєгипетської цивілізації. Культурний розвиток в Давньому Єгипті. Природний фактор розвитку Месопотамської цивілізації. Основні історичні аспекти розвитку найдавніших держав Шумеру та Аккаду, Давньовавілонське царство. Соціально- політична та економічна основа цивілізації Міжріччя. Роль культурно-релігійного фактору в розвитку Ассиро-Вавілонії. Природні особливості виникнення.

Періодизація Давньоіндійської цивілізації. Індуська цивілізація, Ведійська цивілізація,

Ведійський та класичний періоди. Роль релігії в розвитку давньоіндійської цивілізації. Суспільно-політичний устрій та економічні відносини у Стародавній Індії. Періодизація Давньокитайської цивілізації. Історичний шлях давньокитайського суспільства: виникнення класового суспільства та найдавніших держав II тис. до н.е., період «воюючих царств» IV-III ст. до н.е., перша централізована держава в Китаї, імперії Цинь, та Хань, період повстань I-III ст. н.е. («повстання червонобрових», «повстання жовтих пов'язок»). Суспільно-політичний устрій та економічні відносини у Стародавньому Китаї. Релігійне різноманіття в Стародавньому Китаї.

Тема 4. Військові імперії: Ассирія, Хетська держава, Персидська держава. Цивілізації східного Середземномор'я

Особливості виникнення військових імперій. Завойовницька діяльність Ассирії. Суспільно-політичний устрій Ассирійської імперії. Культурно-релігійне надбання. Організація військової справи. Заснування та розквіт Хетської держави. Суспільний устрій та розвиток культури. Особливості виникнення та економічного укладу стародавніх держав Східного Середземномор'я (Фінікійська та Ізраїльсько-Іудейська держава). Культурні досягнення. Релігійний розвиток. Природно-географічний фактор у виникненні Перської держави. Завойовницька політика персидських правителів (Кір II, Камбіз, Дарій I). Соціально-політичні, економічні та військові реформи Дарія I. Культура та релігія Стародавньої Персії.

Тема 5. Антична давньогрецька цивілізація

Природний фактор у формуванні Давньогрецької цивілізації. Основні періоди в історії Греції: Антична Греція, Крито-мікенський період та Темні Віка, Період архаїки, Класичний період і епоха еллінізму. Виникнення міст-держав в Греції та на території Середземного та Чорного морів. Роль війн в розвитку давньогрецької цивілізації: Греко-персидські війни. Вторгнення військ Ксерокса в Грецію. Війни між грецькими містами-державами. Пелопоннеська війна. Встановлення влади Македонії над Грецією. Особливість полісного політичного устрою. Демократичні реформи та суспільний поділ в давньогрецькому суспільстві. Економічна основа розвитку Стародавньої Греції. Культурно-релігійне життя.

Тема 6. Антична давньоримська цивілізація

Давньоримська цивілізація. Природа Апеннінського півострова. Заселення Італії. Господарство. Основні періоди в історії Риму. Царський період. Період Республіки. Період Імперії. Реформаторська діяльність в Стародавньому Римі: реформа Сервілія Тулія, Тиберія та Гая Граків, Луцій Корнелій Сулла. Суспільно-політичний лад. Боротьба плебеїв з патриціями за громадянські права та боротьба римлян за підпорядкування всій Італії. Економічний уклад римського суспільства. Заснування Римської імперії. Роль християнства в Римській цивілізації. Варваризація римського суспільства. Поділ Римської імперії на Східну та Західну. Причини падіння античної цивілізації.

Тема 7. Середньовічні (феодалні) цивілізації

Періодизація середньовічної цивілізації. Суспільний устрій давніх кельтів та германців. Велике переселення народів та створення варварських держав. Устрій варварського суспільства. «Салічна правда». Система бенефіцій. Каролінгське Відродження. Імперія Карла Великого. Верденський договір та складання французької, німецької та італійської народностей. Особливості феодальної земельної власності. Сеньйорія. Вотчина. Устрій ранньофеодальної монархії. Феодальна суспільна ієрархія. Роль римсько-католицької церкви в житті ранньофеодального суспільства. Розвиток країн Європи: Франції, Німеччини, Англії, Італійських міст-держав. Східна Римська імперія. Зародження візантійської цивілізації. Територія та населення Візантійської імперії. Періодизація історії Візантії. Особливості аграрних відносин. Ісаврійська та Македонська династії. Перетворення християнства в державну релігію. Заснування слов'янських держав. Побут та суспільний устрій слов'янських племен. Виникнення та розвиток Київської Русі. Перша Болгарська держава. Велика Моравія. Виникнення Чехії. Релігійні та національні рухи в Чехії. Ян Гус. Гуситський рух. Виникнення Польщі. Удільний устрій Польщі. Виникнення Угорщини. Хорватське королівство. Виникнення ісламу. Суспільно-політичний устрій та роль релігії в розвитку Арабського халіфату. Халіфат Омеядів

та Аббасидів. Держава Сасанидів. Релігійна боротьба. Маніхейство. Виникнення та розвиток феодальних відносин в державах Східної та Південно-Східної та Південної Азії.

Тема 8. Предіндустріальна (ранньокапіталістична) цивілізація

Сутність капіталізму і модернізація феодалізму у предіндустріальну цивілізацію. Вплив великих географічних відкриттів на формування ранньокапіталістичного суспільства. Роль Відродження в формуванні ранньокапіталістичної цивілізації. Особливості розвитку країн Західної Європи, Росії та США в індустріальну еру. Перші буржуазні революції в Нідерландах та Англії. Модернізація традиційного суспільства. Розповсюдження ідеї рівності. Шляхи утвердження капіталізму в країнах Західної Європи, Росії та США. Перший промисловий переворот, формування великого купецтва, початок нової фази розвитку капіталізму, політика меркантилізму. Роль реформації та контрреформації у становленні капіталістичного суспільства. Протестантська етика. Особливості форм просвітницького абсолютизму в країнах Західної Європи. Просвітителі. Буржуазне суспільство очима просвітителів. Перемоги розуму: виникнення атеїзму, деїзму. Перебудова суспільства і людини: принцип рівності. Утворення колоніальної системи та колоніальних імперій. Рабо- власництво як основна форма господарської діяльності колоній.

Тема 9. Цивілізації Заходу в індустріальний період

Війна за незалежність північноамериканських колоній в США. Велика французька революція. Промисловий переворот XVIII ст. Остаточне формування індустріального капіталістичного суспільства. Виникнення фабричного виробництва. Технологічний переворот XIX ст. та поява нових джерел енергії. Науково-технічна революція XX ст. Колонізація нових земель. Нові тенденції в політичній та державно-правовій системі XVIII-XIX ст. Еволюція соціальної стратифікації суспільства протягом XVIII-XIX ст. та конфлікти при формуванні нового укладу життя. Першасвітова війна, її наслідки. Культурний розвиток в цивілізації нового часу. Збільшення ролі освіти, нові філософські погляди та напрями в мистецтві.

Тема 10. Цивілізації Сходу в індустріальний період

Поділ цивілізацій Азії та Африки за культурно-релігійними типами (мусульманська, китайсько-конфуціанська, індійська). Особливості «східного феодалізму». Роль Англії, Франції та Голландії у розвитку країн Сходу в індустріальну цивілізацію. Ступені колоніальної залежності країн Азії та Африки (колонія, протекторат, полуколонія). Розвиток окремих країн Азії в XV-XIX ст. Китай в XV-XIX ст.: політичний устрій, суспільний поділ, роль конфуціанства, економічний розвиток. Проникнення європейців в Китай. «Опіумні війни». Індія в XV-XIX ст.: кастовий устрій та роль індуїзму, політичний та економічний розвиток. Проникнення європейців в Індію. Держава Великих Моголів. Ост-Індська компанія. Промислова та технологічна модернізація Індії в XIX ст. Повстання «сипаїв». Мусульманський світ в індустріальну цивілізацію (Османська імперія та Іран). Колонізація Африки в XV- XIX ст. Єгипет та країни Магрибу, Західна та Південно-Західна Африка. Політика європейських країн на африканському континенті.

Тема 11. Перша світова війна та її наслідки

Міжнародні кризи та конфлікти на початку XX ст. Створення Троїстого блоку та Антанти. Гонка озброєнь, посилення мілітаризму, шовіністична пропаганда. Причини, привід та початок Першої світової війни. Стратегічні плани супротивників. Основні та другорядні театри воєнних дій. Військові кампанії та основні битви 1914–1918 рр. Технічне вдосконалення в роки війни. Підводна війна. Вступ у війну США. «14 пунктів» В. Вільсона. Вихід Росії з війни. Завершення війни та втрати від неї. Паризька мирна конференція. Версальський договір. Створення Ліги Націй. Мирні договори із союзниками Німеччини. Розпад багатонаціональних імперій і утворення нових незалежних держав у Європі. Проблема репарацій.

Тема 12. Друга світова війна та її наслідки

Відмова Німеччини від дотримання Версальського договору й підготовка до війни. Формування осі Рим – Берлін – Токіо. Спроби створення системи колективної безпеки.

Громадянська війна 1936– 1939 рр. в Іспанії. Мюнхенська конференція та її наслідки. Крах політики умиротворення. Провал англо-франко-радянських переговорів (літо 1939 р.). Зближення СРСР із Німеччиною. Радянсько-німецький пакт про ненапад («Пакт Молотова – Ріббентропа») і його наслідки. Причини, характер, періодизація Другої світової війни. Характеристика основних театрів воєнних дій у Європі в 1939–1940 рр. Початок та головні битви Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу проти Німеччини та її союзників. Бойові дії у Південно-Східній Азії та на Тихому океані, у Північній Африці та Західній Європі. Формування антигітлерівської коаліції. Окупаційний режим та Рух Опору на окупованих територіях. Завершальний період війни у Європі та в Азії. Капітуляція Німеччини та її союзників. Політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни для народів світу. Зміна ціннісних орієнтацій людини в умовах війни. Створення ООН. Нюрнберзький і Токійський міжнародні трибунали над військовими злочинцями.

Тема 13. Постіндустріальна (інформаційна) цивілізація

Особливості перехідного періоду від індустріальної до постіндустріальної цивілізації. Прогностична оцінка альтернативних сценаріїв майбутнього. Фази розвитку постіндустріальної цивілізації. Нові тенденції інформаційного суспільства: базове значення науки та освіти, формування нової етики інформаційного суспільства, роль правлячої еліти, зміни у технологічному засобі виробництва та економічній структурі суспільства, нові соціальні та етнопонаціональні відносини. Глобалізація як основна тенденція постіндустріальної цивілізації. Характеристика основних глобальних проблем.

5. Практичні (семінарські) заняття:

№ з/п	Тема заняття
1.	Передісторія людського суспільства.
2.	Ранньокласові цивілізації стародавнього Сходу.
3.	Стародавні цивілізації східного Середземномор'я.
4.	Антична давньогрецька цивілізація.
5.	Антична давньоримська цивілізація.
6.	Середньовічні (феодалні) цивілізації.
7.	Предіндустріальна (ранньокapіталістична) цивілізація.
8.	Індустріальні (капіталістичні) цивілізації країн Європи та Америки.
9.	Цивілізації Сходу в індустріальний період.
10.	Перша світова війна та її наслідки.
11.	Друга світова війна та її наслідки.
12.	Постіндустріальна (інформаційна) цивілізація у сучасному світі.

6. Методи навчання

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи та підходи навчання:
 – пояснювально-ілюстративні методи - здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей;

–репродуктивний метод – навчання здобувачів організовується за допомогою практичних вправ та робіт, різних форм самоконтролю, що сприяє формуванню знань, навичок і вмінь у здобувачів, основних розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення тощо);

7. Контрольні заходи

Контроль знань здобувачів здійснюється за рейтинговою накопичувальною (100-бальною) системою, яка передбачає складання обов'язкових контрольних точок.

Максимальна кількість балів (100) при оцінюванні знань з навчальної дисципліни, яка завершується екзаменом, формується з двох частин, з коефіцієнтом 0,5 кожна:

- за поточну успішність 100 балів (сума балів, зароблена у семестрі, але не менше 55);
- на екзамені 100 балів (мінімально необхідна кількість балів за екзамен 55). Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться у формі підсумкової контрольної роботи за відповідний змістовий модуль і має на меті оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Оцінювання знань здобувача під час занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді певних історичних проблем та у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; здатність про- водити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння здійсню-вати узагальнення інформації, обґрунтовувати свою власну точку зору та робити висновки; грамотність подачі матеріалу та оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях. Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Переведення набраних здобувачем балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
65 – 74	D	задовільно	

55–64	E		
30–54	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0 – 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СЕМЕСТРОВИЙ ГРАФІК

Склад і графік складання контрольних точок дисципліни «Всесвітня історія», форми і терміни контролю (спеціальність 052 Політологія) для денної форми навчання.

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході семінарських занять. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, передусім, історичних джерел, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації. Здобувач здатний аргументувати на основі теоретичного матеріалу та історичних джерел власну позицію щодо особливостей історичного розвитку, вміти оцінити аргументованість позицій інших студентів та викладача.	25	40	1-15
2	Індивідуальне тестове завдання №1 Здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних термінів і понять та вміння їх практичного використання. Здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння предмету, методології історії, історичної періодизації, як способу пізнання історичного процесу. Здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних процесів і подій давньої та середньовічної історії.	5	10	6
3	Індивідуальне тестове завдання № 2 Здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних термінів і понять та вміння їх практичного використання. Здобувач здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних процесів і подій ранньомодерної та нової історії.	5	10	13
4	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує письмове завдання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1 та №2)	10	20	7

5	Модульна контрольна робота №2 (Здобувач виконує письмове завдання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №3 та №4)	10	20	14
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,5) (Письмовий екзамен)		55	100	
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

8 Самостійна робота

Під час самостійної роботи здобувачі опрацьовують матеріал аудиторних занять курсу, і питання винесенні на самостійне вивчення. Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни. Під час самостійної роботи здобувачі звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Різновидами самостійної роботи є:

- вивчення лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання за відповідними темами окремих питань з навчальної дисципліни;
- робота з рекомендованою основною і додатковою літературою;
- підготовка доповідей, підготовка до обговорень за відповідними темами на семінарських заняттях;
- підготовка творчих робіт (есе, реферати, презентації, виступ на конференції та ін.);
- систематизація теоретичних та практичних знань перед модульною контрольною роботою та екзаменом.

Контроль виконання самостійної роботи відбувається при обговореннях на семінарах, при написанні модульної контрольної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	«Всесвітня історія» як наукова дисципліна	6
2.	Передісторія людського суспільства	10
3.	Ранньокласові цивілізації стародавнього Сходу: месопотамська, єгипетська, індійська, китайська	10
4.	Військові імперії: Ассирія, Хетська держава, Персидська держава. Цивілізації східного Середземномор'я	10
5.	Давньогрецька, елліністична цивілізація	10
6.	Давньоримська цивілізація	10
7.	Західна середньовічна (феодална) цивілізація	10
8.	Середньовічні цивілізації Сходу: китайська, арабська, індійська, японська	10
9.	Предіндустріальна (ранньокапіталістична) цивілізація	11
10.	Західноєвропейська індустріальна цивілізація	11
11.	Індустріальна цивілізація країн Азії та Африки	11
12.	Постіндустріальна (інформаційна) цивілізація	11

8.2 Перелік індивідуальних завдань

Головною ціллю індивідуальних завдань є контроль самостійної роботи студентів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню студентами доповідей, рефератів, презентацій тощо. Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Здобувач вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 10–15 слайдів, текст доповіді – 4–5 стандартних сторінок комп'ютерного набору.

Завдання 1. Складання конспекту за темою «Основні концепції соціокультурного розвитку людства»

1. Циклічні моделі соціокультурного процесу періоду середньовіччя.
2. Парадигма циклічності в творчості Дж. Віко.
3. Лінійно-прогресистська концепція в раціоналістичному мисленні XVII ст.
4. Основні концепції розвитку людського суспільства у XVIII ст.
5. Марксистська формаційна теорія.
6. Цивілізаційні теорії XX ст.

Завдання 2. Робота з понятійним апаратом за темою «Індустріальна та постіндустріальна цивілізація»

Основні поняття: індустріальна цивілізація, ранньокapіталістична цивілізація, постіндустріальна цивілізація, капіталізм, процес первинного нагромадження капіталу, реформація, контрреформація, єзуїтські ордени, Відродження, абсолютизм, мануфактура, монополістичні об'єднання, «революція цін», модернізація, гуситський рух, протестантизм, Аугсбургський мир, кальвінізм, секуляризація, промисловий переворот, буржуазія, Інтернаціонал, соціалізм, марксизм, «східний феодалізм», «опіумні війни», «Пекінська конвенція», індуїзм, Ост-Індська компанія, повстання «сипаїв», бербери, факторія, «бостонське чаювання», «Статті конфедерації», «Біль о правах», «Реконструкція Півдня», Четверний союз, Антанта, Галицька битва, «Верденська м'ясорубка», Брусиловський прорив, Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин, Ліга Націй, науково-технічна революція, глобалізація, інтеграція, біполярна система міжнародних відносин, багатополлярна система міжнародних відносин, концепція сталого розвитку, глобальні проблеми.

Індивідуальне науково-дослідне завдання. Реферат за темою «Західноєвропейська індустріальна цивілізація»

1. Франція в епоху раннього капіталізму (XV-XVI ст.)
2. Франція в епоху індустріальної цивілізації (XVII-XIX ст.)
3. Франція в епоху інформаційної цивілізації (XX-XXI ст.)
4. Німеччина в епоху раннього капіталізму (XV-XVI ст.)
5. Німеччина в епоху індустріальної цивілізації (XVII-XIX ст.)
6. Німеччина в епоху інформаційної цивілізації (XX-XXI ст.)
7. Великобританія в епоху раннього капіталізму (XV-XVI ст.)
8. Великобританія в епоху індустріальної цивілізації (XVII-XIX ст.)
9. Великобританія в епоху інформаційної цивілізації (XX-XXI ст.)
10. Італія в епоху раннього капіталізму (XV-XVI ст.)
11. Голландія в епоху індустріальної цивілізації (XVII-XIX ст.)
12. Іспанія в епоху раннього капіталізму (XV-XVI ст.)

9. Рекомендована література

9.1 Основна література

1. Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу. – К., 1996.
2. Крижанівська О. Історія Середніх віків. – К., 2000.
3. Алексєєв Ю. М. Всесвітня історія: навчальний посібник. – К.: Каравела, 2007.
4. Мицик Л. М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–2007). – К., 2008.
5. Виппер Р. В. История средних веков. Курс лекций. – К., 1996.
6. Голованов С. О. Всесвітня історія: навч. посіб. / за ред. Ю. М. Алексєєва. – К.: Каравела, 2005.
7. Всесвітня історія : навч. посібник / Б. М. Гончар, М. Ю. Козицький, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко – К. : Знання, 2001.
8. Алексєєв Ю. М., Вертегел А. Г., Козаков О. О. Всесвітня історія: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-90.html>

9.2 Допоміжна література

1. Галушко К. Ю. Британія в стародавню та середньовічну добу. – К., 2007.
10. Головащенко С. Історія християнства. – К., 2001.
2. 11. Дворник Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації. – К., 2000. 12. Лінч Дж. Середньовічна церква. Коротка історія. – К., 1995.
3. Щєкин Г. В. Диалог цивилизаций: новые перспективы организации мира. – К., 2002.
4. Вандич П. Ціна свободи: Історія Центрально-Східної Європи від Середньо-віччя до сьогодення. – К., 2004.
5. Всесвітня історія. Країни Центральної та Південно-Східної Європи в 1943–1993 рр. – К., 1993.
6. Говард М. Війна в європейській історії. – К., 2000.
7. Даниленко В. М. Всесвітня історія. Хронологія основних подій. – К., 1997. 18. Дейвіс Н. Європа: Історія. – К., 2001.
8. 19. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV–XX ст./ за ред. Ю. А. Горбаня. – К., 2003.
9. 20. Кріль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.). – К., 2008.
10. 21. Маля М. Радянська трагедія: історія соціалізму в Росії 1917 – 1991. – К., 2000. 22. Орлова Т. В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticus. – К., 2010.
11. Орлова Т. В. Історія сучасного світу. – К., 2006.
12. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX ст.). Суми, 2003.
13. Історія Центрально-Східної Європи. : посібник для студ. / за ред. Л. Зашкільняка. – Львів, 2001.
14. Чорній В. П., Чорній А. В. Історія південних і західних слов'ян. – Рівне, 2000. 28. Хачатурян В. История мировых цивилизаций с древнейших времен до конца XX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/hach_istmir/
15. Шилов Ю. О. Україна в контексті світової цивілізації: курс лекцій. – К., 2012. – 220 с.
16. Джеджора О. Історія європейської цивілізації. Ч. 1: До кінця XVIII ст. Львів, 1999.
17. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. Київ, 2005.
18. Газін В., Копилов С. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2000 роки). Навчальний посібник. – Київ, 2004.

10. Електронні ресурси з дисципліни

1. History Channel, <http://www.historychannel.com>.
2. The History Net, <http://www.thehistorynet.com>.
3. <http://www.history.org.ua>
4. <http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>